

Sayı: 34930642-610-140001
Konu: Soru Önergeleri(7/32275)

29/12/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Batman Milletvekili Sayın Ayla AKAT ATA tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen 7/32275 Esas Numaralı yazılı soru önergesine verilen cevabi yazımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99.maddesi uyarınca ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EKLER :
Soru Önergese Cevabı

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır

06/01/2013

Ayşe YÜCEL
Sekreter



Bu evrak 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na göre elektronik olarak imzalanmıştır.

Batman Milletvekili Sayın Ayla AKAT ATA'ya Ait 7/32275 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni

İlgili soru önergesinde;

“Bakanlığımız ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Borusan arasında imzalanan ve 21.01.2013 tarihinden beri yürürlükte olan İş Birliği Protokolü sonucunda, Organize Sanayi Bölgelerinde “Borusan Neşe Fabrikaları” adı altında kreş ve gündüz bakımevleri kurulması kararlaştırılmıştır. Protokole göre, Borusan’ın yükümlülükleri arasında “kadın istihdamının artırılması amacıyla bilinçlendirme, farkındalık oluşturmak ve meslek edindirmeye yönelik çalışmalarda bulunmak, bu çalışmalara ilişkin gerekli finansal kaynağı sağlamak” maddesi de bulunmaktadır. Fakat bu çalışmalarla ne kast edildiği belirtilmemiştir.

Buna ek olarak, protokole göre “Borusan Neşe Fabrikaları” açılması öngörülen Organize Sanayi Bölgeleri, kadınların yoğun olarak istihdam edildiği gıda ve tekstil sektörlerinin bulunduğu yerlerden seçilmiştir. Dolayısıyla uygulanmaya başlanan proje, iki yönlü sorunları içinde barındırmaktadır. İlk olarak kadın istihdamının sadece “kadınlara uygun görülen alanlarda” artırılması öngörülmektedir. Bu haliyle yüksek katma değerli üretim gerçekleştirilen sanayi tesislerinde vasıf kazandıracak bir istihdam öngörülmektedir. İkinci olarak çocuk bakımını sadece kadınlar üzerinden ele alarak, Türkiye’nin de taraf olduğu “Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinin” (CEDAW) 5. Maddesine de aykırıdır ve bu haliyle toplumsal cinsiyet eşitliği çabalarına da sekte vurmakta ve toplumsal cinsiyet rollerini yeniden üretmektedir. Çalışan kadınların, çocuklarını rahatça bırakabileceği kreşlerin olması ilk bakışta olumlu bir uygulama olsa da, protokolde geçen bazı muğlak maddeler bu projenin ne gibi sonuçlar doğurabileceği konusunda soru işaretleri uyandırmaktadır. Protokoldeki Ortak Hükümlerin (e) bendi, ücret ve çalışacak personelle ilgili kriterlerin ne olduğunu belirtmemesi bakımından endişe uyandıran noktalardan biridir.” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: İmzalanan protokolle söz konusu kreşlerin yalnızca kadınlara hizmet vereceği göz önünde bulundurulduğunda, çocukların bakımında babalarının sorumluluğunu arttırmak için bir uygulama tasarlanmakta mıdır? Erken çocuk bakım ve eğitimi ebeveynlerin ortak sorumluluğu haline getirecek herhangi bir plan ve düzenleme yapılmış mıdır?

CEVAP 1: Bakanlığımız ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasında imzalanan protokol kapsamında “Organize Sanayi Bölgelerinde çalışan kadınların, çocuklarını bırakabilecekleri kreşlerin açılmasının teşvik edilmesi ve bu çerçevede gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla; Gaziantep, Osmaniye, Ankara Organize Sanayi Bölgeleri’nde kreş temelleri atılmıştır. Ayrıca kadınların çalışma hayatına katılmalarını arttırmak hedefiyle iş ve aile yaşamının uyumlaştırılması kapsamında Bakanlığımızın koordinasyonunda Organize Sanayi Bölgelerinde kreş sayısının artırılması için özel sektör işbirliğinde “Annemin İşi Benim Geleceğim Projesi”nin hayata geçirilmesi için Bakanlığımız, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Borusan Holding A.Ş. arasında işbirliği protokolü imzalanmıştır.

Projenin hayata geçirilmesi amacıyla, 2014 yılı içinde 4 ilde (Malatya, Adıyaman, Afyonkarahisar, Şanlıurfa) olmak üzere, 2016 yılı sonuna kadar toplam 10 ilin Organize Sanayi Bölgeleri'nde kreşlerin açılması hedeflenmektedir.

Bilindiği üzere Bakanlığımız tüm faaliyetlerinde kadın erkek eşitliği bakış açısıyla çalışmalarını yürütmekte olup söz konusu "Annemin İşi Benim Geleceğim Projesi", Organize Sanayi Bölgelerinde düşük olan kadın istihdamını artırmak özel hedefiyle yürütülen bir çalışmadır.

Söz konusu Projede çocuk bakım sorumluluğunun ebeveynlerin ortak sorumluluğunda olduğu görüşü kabul edilmekte olup bahsi geçen kreşlerden Organize Sanayi Bölgeleri'nde çalışan kadınlar öncelikli olmak üzere erkek çalışanların çocukları da yararlanabilecektir.

SORU 2: Erken çocukluk bakım ve eğitiminin sadece ebeveynlere bırakılamayacak bir toplumsal sorumluluk olarak ele alınması yerine kadın istihdamını artırma amacıyla uygulanmasının Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (CEDAW)'ne de aykırı olduğu düşünüldüğünde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması hedefine uygun olduğunu düşünmekte misiniz?

CEVAP 2: Anayasamızın "Kanun Önünde Eşitlik" ile ilgili 10. maddesinde "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür." ifadesine yer verilmiştir. Bununla birlikte 2010 yılında yapılan değişiklik ile "Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz." hükmüne yer verilmiştir.

Bu kapsamda çocuk bakımının sadece kadınların sorumluluğunda olması gerektiği anlayışını ortadan kaldırmak adına çocuk bakım hizmetinin yaygınlaştırılması ve kadınların istihdamdaki mevcut durumunu düzeltmek amacıyla gerçekleştirilen pozitif ayrımcılık içeren uygulamalar ayrımcılık olarak yorumlanamaz.

SORU 3: Türkiye'nin taraf olduğu Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (CEDAW) madde 5 (b)'de çocukların yetiştirilmesinin kadın ve erkeklerin ortak sorumluluğu olduğunun belirtildiği düşünüldüğünde, adı geçen protokoldeki düzenlemenin CEDAW madde 5 (b) ile uyumlu hale getirilmesi düşünülmekte midir? İleride yapılması ön görülen benzer protokollerde CEDAW madde 5 (b) dikkate alınacak mıdır?

CEVAP 3: Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi'nin "Önyargıların ve Geleneklerin Tasfiye Edilmesi" başlıklı 5. Maddesinde;

"a) Her iki cinsten birinin aşağı veya üstün olduğu veya erkekler ile kadınların basmakalıp rollere sahip oldukları düşüncesine dayanan bütün önyargılar ve gelenekler ile her türlü uygulamayı tasfiye etmek amacıyla erkeklerin ve kadınların sosyal ve kültürel davranış tarzlarını değiştirmek;

b) Ailede verilen eğitimin, toplumsal bir işlev olarak anneliğin gerektiği şekilde anlaşılmasını ve çocuğun büyütülmesinde ve yetiştirilmesinde erkeklerin ve kadınların ortak

sorumluluğunun kabul edilmesini, yani çocuğun menfaatlerinin her durumda öncelik taşıdığını da içermesini sağlamak” ifade edilmektedir.

Bununla birlikte Anayasa’nın 10’uncu maddesinde kanun önünde eşitlik; “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırımı gözetilmeksizin kanun önünde eşittir” biçiminde tanımlanmıştır. “Kadınlar ve erkekler eşit hak ve yükümlülükler sahtiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür.”

Bu hükümler çerçevesinde kadının çocuk bakım sorumluluğunu, kreşler yolu ile en aza indirmek, iş ve aile yaşamının uyumlaştırılmasına destek olmak çocuk bakım sorumluluğunun kadın ve erkek tarafından paylaşılması anlayışı ile söz konusu işbirliği protokolü kapsamında kreşlerin yapımı planlanmıştır.

SORU 4: Protokolde Borusan’ın yükümlülükleri arasında sayılan “Kadın istihdamının artırılması amacı ile” yapılacak olan çalışmalar nelerdir?

CEVAP 4: Protokol kapsamında kadın istihdamının artırılması amacı ile Organize Sanayi Bölgeleri’nde mevcut durum analizi, farklı sektörler ve meslek dalları hakkında bilgilendirme ve yönlendirmeler, erken çocukluk eğitiminin önemi gibi bilinçlendirme, farkındalık oluşturmaya yönelik çalışmalarda bulunulması hedeflenmektedir. Protokol kapsamında yapılacak faaliyetlerin finansmanını Borusan sağlayacaktır.

SORU 5: “Borusan Neşe Fabrikaları”nın ücretsiz olup olmayacağı neye göre belirlenmektedir? Ücretsiz olursa, personelin ücretleri ve diğer giderler hangi bütçeden karşılanacaktır?

SORU 6: Ücretsiz olmayan “Borusan Neşe Fabrikaları” için taban fiyat belirlenirken hangi kriterler dikkate alınmaktadır?

SORU7: “Borusan Neşe Fabrikaları”nda çalışacak personelin işe alımında hangi kriterler dikkate alınmaktadır?

SORU 8: Protokolün Ortak Hükümler bölümünün (e) bendinde belirtilen personel tercihine göre işe alınan kadınların çocuk bakımı konusunda özel bir eğitim alması sağlanacak mıdır?

CEVAP 5-6-7-8: Kreşler, Borusan tarafından kurulduktan ve tefrişatı yapıldıktan sonra işletilmek üzere Borusan ile OSB’ler arasında imzalanan işbirliği protokolü ile ilgili OSB’lere devir edilecektir. Kreşlerin işletimi tamamen OSB’ler tarafından 08.10.1996 tarih ve 22781 sayılı Resmi Gazete’ de yayınlanan “Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ve Özel Çocuk Kulüpleri Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik”i hükümlerine uygun olarak yürütülecektir. Söz konusu İşbirliği Protokolü gereğince devir işlemlerinin yapıldığı tarihi takip eden iki yıl süresince her türlü tadilat vb. masraflar Borusan tarafından karşılanacaktır. Bununla birlikte “Borusan Neşe Fabrikaları”nın, ücretsiz veya Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ve Özel Çocuk Kulüpleri Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik’i uyarınca bulunduğu il için belirlenen taban fiyat üzerinden hizmet vermesi planlanmaktadır.

Kreşlerde çalışacak personel, yönetmelik hükümlerine uygun nitelikler sağlayacak kişilerden oluşacaktır.

Ayrıca, çocuk bakıcısı ve yardımcı personel öncelikli olarak İŞKUR meslek edindirme kurslarında eğitim alan kadın işsizler arasından tercih edilecektir. Bununla birlikte istihdam edilen personelin alanında eğitilmiş ve nitelikli olması öngörülmesi nedeniyle, hizmet içi eğitim konusu personel alımı tamamlandıktan sonra değerlendirilecektir.

SORU 9: Protokolün Ortak Hükümler bölümünün (e) bendinde belirtilen personel tercihinin göre işe alınan kadınların maaşlarının İşsizlik Fonu'ndan mı karşılanması planlanmaktadır?

CEVAP 9: İşsizlik Sigortası Fonundan; 4447 sayılı kanuna göre, işsizlik ödeneği, sağlık güvencesinin devamlılığı, yeni bir iş bulma, meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi ile ücret garanti ve kısa çalışma ödemelerine ilişkin hizmetler sunulmaktadır.

İşsizlik sigortası; bir işyerinde çalışırken, çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybedenlere, uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayarak kendilerinin ve aile fertlerinin zor duruma düşmelerini önleyen, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren, Devlet tarafından kurulan zorunlu bir sigorta koludur. Bu bağlamda kreşlerde çalışacak kişilerin ücretlerinin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması söz konusu değildir.

“Borusan Neşe Fabrikaları”, Borusan tarafından kurulduktan ve tefrişatı yapıldıktan sonra işletilmek üzere Borusan ve OSB’ler arasında yapılan işbirliği protokolü ile ilgili OSB’ye devir edilecektir. Kreşin işletimi tamamen özerk bir yapıya sahip olan OSB’ler tarafından yürütülecektir.

Bununla birlikte “Annemin İşi Benim Geleceğim” projesinin gerçekleştirilmesi amacıyla imzalanan protokol kapsamında Bakanlığımız ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı OSB’lerin kreşleri işletim sürecinde gözetmen sıfatı ile yer alacaklardır.

SORU 10: Bu protokolle 4857 sayılı İş Kanunu’nda yer alan 150’ den fazla sayıda kadın çalıştıran işyerlerinin yükümlülüklerinde bir değişiklik meydana gelecek midir?

CEVAP 10: Bakanlığımız, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Borusan arasında imzalanan işbirliği protokolü ile 4857 sayılı İş Kanununda ve ilgili mevzuatında herhangi bir değişiklik gerçekleştirilmesi öngörülmemektedir.